

CZU: 343.23(478):340.5

DOI: 10.5281/zenodo.7352618

NEDENUNȚAREA INFRAȚIUNII: CONCEPT, FORME, STUDIU COMPARAT

COPEȚCHI Stanislav,

doctor în drept, conferențiar universitar, Departamentul Drept penal,
Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova
ORCID: 0000-0003-1822-4953

In the present study is analyzed failure to report a crime as a form of involvement in the crime. The features of failure to report a crime are identified. The similarities and differences between failure to report a crime and criminal participation are established. It is noted that the national legal framework does not contain regulations on failure to report a crime. At the same time, it is noted that in the legislation of some foreign states (much more civilized) the failure to report a certain category of crimes constitutes an offence. It is concluded that the Moldovan legislator should also criminalize such conduct. In this regard, is proposed an incriminating way to penalize a failure to report offenses of a certain gravity.

Keywords: failure to report a crime, participation, involvement in the crime, comparative study.

Nedenunțarea infracțiunii constituie una dintre formele tradiționale ale implicării la infracțiune. M.Grama relevă: „Prin implicare la infracțiune se înțelege activitatea nepromisă din timp de către subiectul ce nu participă la săvârșirea infracțiunii, al cărei pericol social constă în faptul că se află în legătură cu acțiunea infracțională a altei persoane [1, p. 163]”.

Din teza doctinară evocată se desprinde că nedenunțarea la infracțiune nu este participație penală. Pe de o parte, nedenunțarea se aseamănă cu participația penală prin faptul existenței *mai multor persoane* implicate în săvârșirea unor infracțiuni. Deci, trăsătura cantitativă apropie cele două instituții. Pe de altă parte, în conduita acestor persoane nu identificăm o cooperare. Dar, tocmai cooperarea mai multor persoane la săvârșirea unei infracțiuni ține de esența participației penale. Plus la aceasta, din perspectivă subiectivă, lipsește o unitate a intenției infracționale. Făptuitorul primar nu cunoaște de omisiunea nedenunțătorului de a aduce la cunoștința organelor abilitate a faptului pregătirii sau a săvârșirii unei infracțiuni. Corespunzător, nedenunțătorul cunoaște acest fapt.

Totuși, ceea ce deosebește cel mai mult cele două instituții este particularitatea privind lipsa vreunei legături între conduita nedenunțătorului și fapta penală comisă de făptuitorul primar. Nedenunțătorul nu participă nicicum la săvârșirea infracțiunii primare. Între omisiunea acestuia și fapta

penală comisă de făptuitorul primar nu se atestă vreo legătură cauzală. Conduita celui din urmă nu a fost influențată cumva de omisiunea nedenunțatorului.

Actualul Cod penal al Republicii Moldova (cel în redacția anului 2002, în vigoare din 2003 [2]) nu conține prevederi care să reglementeze răspunderea pentru nedenunțarea infrațiunii. Codul penal al RSSM în redacția anului 1961 [3] conținea asemenea reglementări. Astfel, art.19 din Codul penal în redacția anului 1961 stabilea: „Nedenunțarea unei infrațiuni în curs de pregătire sau săvârșite, despre care se știe cu certitudine, atrage răspunderea penală numai în cazurile, prevăzute de articolele 86 și 203 ale prezentului Cod [3]”.

La art.86 din Codul penal era incriminată nedenunțarea infrațiunilor contra statului (*e.g.* a trădării de patrie, a spionajului, a diversiunii), iar la art.203 din Codul penal era incriminată simpla nedenunțare. Cea din urmă normă sancționa nedenunțarea în organele de stat corespunzătoare a pregătirii sau a săvârșirii unor infrațiuni de gravitate înaltă (*e.g.* a omorului intenționat, a violului, a luării de ostatici, a tâlhăriei, a șantajului etc.).

Subliniem că, în plan comparat, atestăm extrem de multe modele legislative care să incrimineze nedenunțarea infrațiunii. *Ab initio*, consemnăm că, legiuitorii europeni denumesc în mod diferit această infrațiune („Neraportarea infrațiunii” – în Codul penal al Lituaniei [4]; „Omisiunea informării cu privire la comiterea infrațiunilor” – în Codul penal al Letoniei [5]; „Tăinuirea infrațiunilor” – în Codul penal al Greciei [6]; „Omisiunea denunțării” – în Codul penal al Portugaliei [7]; „Omisiunea dezvăluirii” – în Codul penal al Maltei [8]).

De asemenea, diferă pozițiile legislative de redare a întinderii conținutului incriminării, fapt întemeiat, oarecum, pe regula oportunității adoptării actului legislativ. Bunăoară, o primă tehnică constă în cea a incriminării în cadrul unei *nomen juris* a nedenunțării unui grup de infrațiuni (similară tehnicii învederate în cazul Codului penal al Republicii Moldova în redacția anului 1961). De exemplu, art.410 din Codul penal al României stabilește răspunderea pentru nedenunțarea unor infrațiuni contra securității naționale. *In concreto*, norma menționată are următorul conținut: „Fapta persoanei care, luând cunoștință despre pregătirea sau comiterea vreuna dintre infrațiunile prevăzute în art.394-397, art.399-403 și art.406-409, nu înștiințează de îndată autoritățile, se pedepsește [...] [9]”. Constatăm că această normă interzice, sub sancțiunea unei pedepse penale, nedenunțarea unor infrațiuni extrem de periculoase, capabile să lezeze securitatea națională (*e.g.* trădarea de patrie, spionajul, diversiunea).

Asemănător, secțiunea 10 din Capitolul XV „Infrațiuni contra administrării justiției” din Partea Specială a Codului penal al Finlandei incriminează nedenunțarea unei infrațiuni grave. La concret, norma enunțată are următorul conținut: „O persoană care are cunoștință de un genocid iminent, pregătirea unui genocid, o crimă împotriva umanității, o crimă agravată împotriva umanității, crime de război, crime de război în formă agravată, tortură, violarea interdicției cu privire la armele chimice, violarea interdicției cu privire la armele biologice, compromiterea suveranității Finlandei, trădare, trădare în formă agravată, spionaj, spionaj în formă agravată, înaltă trădare, viol, viol în formă agravată, omor [...] și nu o raportează autorităților sau persoanei amenințate, atunci când există încă timp pentru a preveni infrațiunea [10]”.

În contextul aceleiași poziții, sesizăm și tehnica nominalizării tipurilor de infrațiuni nedenunțate prin redarea (i) valorilor sociale lezate/puse în pericol sau (ii) a urmării prejudiciabile cauzate/pasibile de cauzare. Pentru exemplificare prezentăm art.266 din Codul penal al României (întitulat „Nedenunțarea”) care, la alin.(1) stabilește răspunderea pentru „fapta persoanei care, luând cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală contra vieții sau care a avut ca urmare moartea unei persoane, nu înștiințează de îndată autoritățile [9]”. În același timp, la alin.(1¹) al aceluiași articol este prevăzută răspunderea pentru „nedenunțarea infrațiunilor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile ori contra libertății și integrității sexuale, săvârșite față de un minor [9]”.

Potrivit unei alte poziții, surprindem modele legislative care, în articole diferite, prevăd răspunderea pentru nedenunțarea unei infrațiuni concrete. De pildă, secțiunea 297 din Codul penal al Ungariei [11] reglementează răspunderea pentru nedeclararea infrațiunii de dare sau luare de mită. Secțiunea 317 din același cod prevede fapta de neraportare a unui act de terorism, iar în secțiunea 401 din Codul penal este incriminată fapta de nerespectare a obligațiilor de denunțare în legătură cu spălarea banilor. Analogic, art.248 din Codul penal al Bulgariei prevede următoarele: „Persoana care are cunoștință despre săvârșirea unei infrațiuni prevăzute de art.243 și 244 [infrațiuni privind fabricarea și punerea în circulație a semnelor bănești false] și nu comunică acest lucru autorităților, se pedepsește [...] [12]”.

În fine, conform unei alte poziții legislative, este considerată faptă penală nedenunțarea oricărei infrațiuni de o anumită gravitate. Spre deosebire de primele două poziții legislative, cea din urmă nu se limitează la incriminarea

nedenunțării doar a unor categorii concrete de fapte penale, ci a tuturor infrațiunilor (evident, ce comportă un grad de pericol social sporit; or, este inoportună incriminarea nedenunțării pregătirii sau săvârșirii unei infrațiuni ușoare). Cu titlu exemplificativ prezentăm modelul lituanian și cel leton. Astfel, conform art.238 din Codul penal al Lituaniei intitulat „Neraportarea infrațiunii” este considerată infrațiune „fapta persoanei care, fără un motiv întemeiat, nu raportează unei agenții de aplicare a legii sau unei instanțe o *infrațiune gravă* [evid. ns.] cunoscută, fie în curs de săvârșire, fie deja săvârșită [4]”. Secțiunea 315 din Codul penal al Letoniei prevede „omisiunea persoanei de a informa autoritățile, știind cu certitudine că are loc pregătirea sau comiterea unei *crime grave sau deosebit de grave* [evid. ns.] [5]”.

Sesizăm că, în cazul celor din urmă modele incriminatorii este consacrată condiția privind gravitatea infrațiunii nedenunțate. De fapt, această situație-premisă este prezentă în cazul tuturor normelor menite să incrimineze fapte de nedenunțare. Condiția privind gravitatea infrațiunii nedenunțate, implicit, se resimte chiar și în cazul primelor două modele incriminatorii (ce reglementează răspunderea pentru fapte de nedenunțare a anumitor categorii de infrațiuni (din perspectiva obiectului atentării)).

Constatăm că, pe de o parte, prezintă grad de pericol social sporit (caracteristic unei fapte penale) nedenunțarea unor infrațiuni suficient de grave. Pe de altă parte, nu este exclusă incriminarea nedenunțării unor infrațiuni de o gravitate mai redusă. O atare posibilitate, de regulă, își găsește fundamentarea în necesitatea promovării, inclusiv pe cale legislativă, a unei lupte acerbe cu un fenomen social-negativ sau altul. De exemplu, norma de la alin.(1) parag.340 din Codul penal al Slovaciei [13] stabilește următoarele două categorii de infrațiuni, a căror nedenunțare permite angajarea răspunderii penale: a) infrațiunile pasibile de sancționare cu o pedeapsă de minim zece ani închisoare; b) infrațiunile de corupție. Evident, nu toate infrațiunile de corupție sunt pasibile de sancționare cu minim zece ani de închisoare. Totuși, avându-se în vedere interesul extrem de sporit al statului în lupta cu fenomenul corupției legiuitorul slovac a decis să incrimineze nedenunțarea oricărei infrațiuni de corupție, indiferent de gradul de gravitate al infrațiunii nedenunțate.

În altă privință, notăm că, unii legiuitori străini fac distincție între (i) nedenunțarea unei infrațiuni aflate la faza actelor preparatorii sau executorii și (ii) nedenunțarea unei infrațiuni consumate. Respectivele comportamente

sunt incriminate în articole distincte. Este ilustrativ exemplul Sloveniei. Așadar, art.280 din Codul penal [14] prevede fapta de neinformare a autorităților cu privire la pregătirea unei infrațiuni, în timp ce art.281 din Codul penal stabilește răspunderea pentru nefurnizarea informațiilor cu privire la infrațiunea comisă sau făptuitor.

În contrast, alți legiuitori, deși fac distincție între aceste forme ale nedenunțării, țin să le incrimineze în conținutul aceleiași norme. De exemplu, norma de la paragr.1 art.240 din Codul penal al Poloniei prevede următoarele: „Persoana care, având o informație credibilă despre pregătirea, tentativa sau săvârșirea faptei interzise [...] nu notifică de îndată organismul responsabil, este sancționată [...] [15]”. Aceeași poziție este împărtășită de către legiuitorul leton și cel lituanian.

În alt registru, unii legiuitori se rezumă la incriminarea nedenunțării unei infrațiuni aflate în curs de pregătire sau de executare, nu și a unei infrațiuni consumate. Este exemplificativ art.232 din Codul penal al Greciei, care stabilește răspunderea pentru „fapta persoanei care, aflând într-un mod credibil că se are în vedere comiterea unei crime sau că a început deja comiterea acesteia, și, într-un termen care ar permite împiedicarea comiterii acesteia sau a rezultatului acesteia, omite să o denunțe [...] [6]”. La fel, și paragr.286 din Codul penal al Austriei reglementează răspunderea, în exclusivitate, pentru „fapta persoanei care omite cu intenție să împiedice săvârșirea iminentă sau deja începută a unei fapte penale [16]”.

În opoziție, legiuitorul român, la art.266 din Codul penal reglementează răspunderea pentru nedenunțarea unei infrațiuni consumate sau aflate la faza executării, nu și a unei infrațiuni aflate în curs de pregătire. Catalogând această omisiune drept o carență legislativă autoarea M.Oprea consideră oportun „suplinirea prin introducerea unei modalități alternative a faptei de nedenunțare care să incrimineze și omisiunea înștiințării organelor judiciare cu privire la pregătirea unei infrațiuni de omor, lipsire de libertate, viol sau agresiune sexuală [17, p. 11]”. În comparație, norma de la art.410 din Codul penal al României (cel ce incriminează nedenunțarea unor infrațiuni contra securității naționale) nu exclude din sfera ilicitului penal nedenunțarea unor infrațiuni aflate la faza actelor preparatorii.

Nedenunțarea pregătirii săvârșirii unei infrațiuni ori a unei infrațiuni aflate în curs de executare trebuie deosebită de fapta de neîmpiedicare în săvârșirea unei infrațiuni. Cea din urmă faptă, este sancționată penal, de

exemplu, în legislația Spaniei. Astfel, conform art.450 din Codul penal al Spaniei este pasibilă de pedeapsă „persoana care, putând să intervină imediat și fără risc propriu sau al altora, nu împiedică săvârșirea unei infrațiuni care afectează viața persoanelor, integritatea sau sănătatea, libertatea sau libertatea sexuală a acestora [18]”.

Observăm că conținutul acestei norme este mult mai larg, comparativ cu o fapta clasică de nedenunțare. Aceasta pedepsește penal orice persoană care nu împiedică săvârșirea unor infrațiuni de gravitate înaltă, îndreptate împotriva persoanei. Norma în cauză nu cere ca persoana să denunțe organului corespunzător activitatea infracțională aflată în curs de pregătire sau de executare, ci obligă la o intervenție promptă în vederea curmării acesteia. În principiu, nu este exclus ca intervenție persoanei să se exprime în anunțarea imediată a organelor corespunzătoare (e.g. a poliției). Interesează ca prin intervenția persoanei să se fi preîntâmpinat săvârșirea infracțiunii. Până la urmă, remarcăm că acest model incriminator are un conținut mai larg. Nu se rezumă la anunțarea organelor de drept corespunzătoare, dar obligă persoana, în orice caz (evident, în lipsa unor riscuri pentru sine sau persoane apropiate), să împiedice faptul săvârșirii infracțiunii.

O normă analogică regăsim în cadrul secțiunii 367 din Codul penal al Cehiei [19], sugestiv intitulată „Neprevenirea unei infrațiuni”. Infrațiunea în varianta-tip, prevăzută la alin.(1) din secțiunea enunțată, prevede răspunderea pentru simplul fapt al neîncercării prevenirii săvârșirii unei infrațiuni atunci când persoană deține informații credibile despre pregătirea sau săvârșirea unei infrațiuni. Constatăm că dispoziția normei nu prevede modalitatea de încercare în prevenirea săvârșirii infracțiunii. În același timp, norma de la alin.(3) din aceeași secțiune stabilește că „o infrațiune poate fi prevenită și prin sesizarea în timp util a procurorului sau a poliției; militarul poate raporta fapta ofițerilor săi superiori [19]”.

Codul penal al Republicii Moldova nu incriminează un asemenea comportament omisiv. De fapt, așa cum am punctat *supra*, legiuitorul moldav nu pedepsește penal nici nedenunțarea infracțiunii, sub nicio formă. Nu susținem un asemenea punct de vedere. În opinia noastră, nedenunțarea infracțiunii prezintă pericol social, chiar dacă nu constituie participație penală. Pericolul social al nedenunțării reiese din conexiunea acesteia cu fapta penală primară (i.e. cu infracțiunea săvârșită de o altă persoană). Astfel, în loc să anunțe organele de drept corespunzătoare despre faptul pregătirii, începerii

săvârșirii sau al săvârșirii unei infrațiuni, persoana alege să se abțină de la acest lucru, demonstrând lipsă de solidaritate în raport cu victimele infrațiunii sau potențialele victime. De asemenea, o atare conduită pasivă (socialmente periculoasă) desconsideră obligația morală a persoanei de a ajuta organele corespunzătoare la constatarea infrațiunilor și la depistarea infractorilor. Tocmai de aceea, în marea majoritate a legislațiilor statelor civilizate nedenunțarea infrațiunii este considerată infrațiune. În aceste condiții, este neclară omisiunea legiuitorului de a incrimina nedenunțarea infrațiunii. Din moment ce statele europene (mult mai civilizate) incriminează un atare comportament, se impune ca această bună practică să fie implementată și în textul Codului penal moldav. Reiterăm că vechiul Cod penal (cel în redacția anului 1961) pedepsea nedenunțarea unor infrațiuni concrete. Considerăm că legiuitorul moldav ar trebui să re-incrimineze nedenunțarea unor anumite infrațiuni.

Ca și localizare, recomandăm amplasarea nedenunțării infrațiunii în cadrul Capitolului XIV din Partea Specială a Codului penal „Infrațiuni contra justiției”, imediat după art.323 CP RM „Favorizarea infrațiunii”.

Primo – prin nedenunțarea unei infrațiuni (indiferent de forma acesteia raportat la etapele de desfășurare a activității infracționale) sunt lezate relații sociale aflate în derivație organică cu relațiile sociale cu privire la înfăptuirea justiției sau la contribuirea înfăptuirii justiției.

Secundo – nedenunțarea, ca și favorizarea infrațiunii, constituie forme ale implicării la infrațiune. Din aceste motive, nedenunțarea infrațiunii trebuie localizată alături de favorizarea infrațiunii. Aceeași abordare o sesizăm în cazul legislațiilor penale ale unor state străine (e.g. în legislația Finlandei, României, Sloveniei, Lituaniei, Letoniei, Greciei, Spaniei, Poloniei, Luxemburgului etc.).

Propunem următorul model al noului articol (323¹) din Codul penal, intitulat „Nedenunțarea infrațiunii”:

(1) Nedenunțarea, fără un motiv întemeiat, organului corespunzător, cu bună știință, a unei infrațiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, în curs de pregătire, săvârșire sau săvârșite,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Fapta prevăzută la alin.(1) săvârșită de către o persoană publică sau de către o persoană cu funcție de demnitate publică, atunci când a luat cunoștință de

pregătirea sau săvârșirea infrațiunii în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 800 la 1200 unități convenționale sau cu închisoare de la 6 luni la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

(3) Nu sunt pasibili de răspundere penală pentru nedenunțarea infrațiunii:

a) soțul (soția) sau rudele apropiate ale persoanei care a săvârșit infrațiunea nedenunțată;

b) persoanele care, prin denunțare, ar încălca secretul profesiei sau obligația de nedivulgare prevăzută de lege.

Considerăm că legiuitorul moldav ar trebui să reacționeze la omisiunea de denunțare a oricărei infrațiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, ci nu doar a celor îndreptate contra securității statului sau contra unor valori sociale inerente persoanei. *Supra*, am arătat că acest model este întâlnit în practica legislativă a unor state străine (*e.g.* în practica Letoniei sau a Lituaniei). Mai mult, acesta este în unison cu conținutul art.323 CP RM, care, la fel, reglementează răspunderea pentru favorizarea unor infrațiuni de gravitate similară. În final, o asemenea abordare (*lato sensu*) nu are decât să contribuie la stârpirea fenomenului tăinuirii infrațiunilor și a infractorilor. În același timp, avându-se în vedere caracterul și gradul prejudiciabil similar al nedenunțării infrațiunii și al favorizării infrațiunii, am decis asupra oportunității includerii în sancțiunea normei de la alin.(1) art.323¹ CP RM a unor pedepse comparabile (din perspectiva tipului și mărimii acestora) cu cele inserate în sancțiunea normei ce incriminează favorizarea infrațiunii.

Bineînțeles, nu orice nedenunțare a unei infrațiuni ar trebui tratată drept faptă penală. Accentuăm că nedenunțarea infrațiunii reprezintă o faptă omisivă (*i.e.* făptuitorul nu realizează acțiunea de sesizare a organului corespunzător, în condițiile în care este obligat să o facă). Potrivit regulii generale, la calificarea unei infrațiuni omisive se impune de stabilit dacă făptuitorul a avut posibilitatea de a face denunțul. În lipsa unei asemenea posibilități este exclusă răspunderea penală pentru fapta de nedenunțare. Pentru a cimenta această condiție se impune să fie prevăzută în dispoziția normei incriminatorie cu titlu de împrejurare – semn obiectiv al componenței de infrațiune. În legislația Republicii Moldova regăsim un asemenea model incriminator (*e.g.* este cazul art.162 CP RM, care prevede răspunderea pentru

neacordarea de ajutor, *fără motive întemeiate*, unui bolnav).

Din perspectivă subiectivă, considerăm că nedenunțatorul trebuie să manifeste certitudine privind caracterul penal al faptei nedenunțate. Nu e suficient ca acesta să presupună un asemenea caracter. Cu atât mai mult, răspunderea penală trebuie exclusă atunci când nedenunțatorul nu cunoaște, în genere, că fapta primară comisă constituie infrațiune. Din aceste motive, am decis să inserăm sintagma „bună știință” în dispoziția normei incriminatoare. Or, „buna știință suplimentează conținutul atitudinii psihice a făptuitorului față de cele comise, subliniind cunoașterea certă pe care trebuie să o manifeste făptuitorul în raport cu unele semne constitutive obiective [20, p. 20]”.

La alin.(2) art.323¹ CP RM este propusă o nouă variantă-tip de infrațiune, și anume: nedenunțarea infrațiunii comisă de o persoană publică sau de către o persoană cu funcție de demnitate publică. Subiectul acestei infrațiuni este unul special. Model de inspirație a servit art.267 din Codul penal al României și alin.(2) art.281 din Codul penal al Sloveniei. De pildă, în acord cu prevederile art.267 din Codul penal al României este pasibilă de pedeapsă penală „funcționarul public care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală [9]”. Un caz special al nedenunțării comise de un subiect special întâlnim la art.245 din Codul penal al Portugaliei: „Superiorul ierarhic care, având cunoștință de comiterea de către subordonat, a faptei descrisă la articolele 243 și 244 [tortura și alte tratamente crude, degradante sau inumane grave], nu-l denunță în termen de maxim trei zile de la data luării la cunoștință, se pedepsește [...] [7]”.

În fine, la alin.(3) art.323¹ CP RM este consemnată o clauză de impunitate aplicabilă în oricare dintre următoarele două ipoteze: a) atunci când nedenunțarea infrațiunii este comisă de către soț (soție) sau de către rudele apropiate ale persoanei care a săvârșit infrațiunea (*i.e.* infrațiunea primară); b) atunci când nedenunțarea infrațiunii este săvârșită de către o persoană obligată să respecte secretul confesiunii sau de către o persoană obligată prin lege să nu divulge anumite informații.

Prima ipoteză nu este străină cadrului normativ moldav. De exemplu, o clauză de impunitate cu conținut similar surprindem la alin.(2) art.323 CP RM. În cea mai mare parte, o clauză de impunitate asemănătoare regăsim în legislațiile penale ale unor state străine (*e.g.* în art.6 din Capitolul XXIII din Codul penal al Suediei [21], alin.(2) art.266 din Codul penal al României, alin.(3)

art.280 din Codul penal al Sloveniei, alin.(2) art.238 din Codul penal al Lituaniei, alin.(2) art.232 din Codul penal al Greciei, parag.3 art.240 din Codul penal al Poloniei etc.).

Cea de-a doua ipoteză își are suportul în unele bune practici legislative în materie. Bunăoară, în corespundere cu alin.(3) parag.340 din Codul penal al Slovaciei „Nicio persoană care săvârșește infrațiunea prevăzută la alin.(1) nu răspunde penal dacă, prin sesizarea infrațiunii, ar încălca: a) secretul confesiunii sau confidențialitatea informațiilor pe care le-a primit verbal sau în scris sub ștampila confidențialității în calitate de persoană căreia i s-a încredințat activitatea pastorală sau b) obligația de nedivulgare prevăzută de lege [13]”. De asemenea, conform alin.(2) art.140 din Codul penal al Luxemburgului „sunt exceptate de la dispozițiile precedente, [...] persoanele constrânse să păstreze secretul profesional și prevăzute la articolul 458 din Codul penal [medicii, chirurgii, medicii fără diplomă, farmaciștii, moașele și toate celelalte persoane care dețin, prin prisma situației sau în virtutea profesiei, secretele ce li se încredințează] [22]”.

Considerăm că nedenunțarea infrațiunii de către aceste persoane nu prezintă pericol social. De fapt, tocmai divulgarea unor atare informații de către atare subiecți trebuie considerată faptă ilicită, nu însă nedivulgarea acestei informații (chiar dacă are drept obiect faptul săvârșirii unei infrațiuni). În concluzie, pare a fi mai mult ca oportun, specificarea unei asemenea clauze de impunitate, în textul articolului propus.

Referințe:

1. GRAMA, M. Participanții la infrațiune și particularitățile răspunderii lor. Chișinău: CE USM, 2003. 202 p.
2. Codul penal, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova la 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.128-129, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74.
3. Codul penal al RSSM în redacția anului 1961.
4. Codul penal al Lituaniei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil: codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalLituania-RO.html
5. Codul penal al Letoniei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil: <https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalLetonia-RO.html>
6. Codul penal al Greciei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil: <https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalGrecia-RO.html>
7. Codul penal al Portugaliei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:

- <https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalPortugalia-RO.html>
8. Codul penal al Maltei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalMalta-RO.html>
 9. Codul penal al României. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<http://codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Romania-RO.html>
 10. Codul penal al Finlandei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalFinlanda-RO.html>
 11. Codul penal al Ungariei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalUngaria-RO.html>
 12. Codul penal al Bulgariei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalBulgaria-RO.html>
 13. Codul penal al Slovaciei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalSlovakia-RO.html>
 14. Codul penal al Sloveniei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalSlovenia-RO.html>
 15. Codul penal al Poloniei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalPolonia-RO.html>
 16. Codul penal al Austriei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalAustria-RO.html>
 17. OPREA, M. Infrațiuni contra înfăptuirii justiției. Rezumat al tezei de doctorat în drept. București, 2014. 53 p.
 18. Codul penal al Spaniei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalSpania-RO.html>
 19. Codul penal al Cehiei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalCehia-RO.html>
 20. COPEȚCHI, S. Coraportul dintre buna știință și modalitatea normativă a intenției infracționale. În: Materialele Conferinței naționale cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare”, Științe juridice și economice. Vol.I (7-8 noiembrie 2020). Chișinău: CEP USM, 2020, p. 17-21.
 21. Codul penal al Suediei. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalSuedia-RO.html>
 22. Codul penal al Luxemburgului. [Accesat: 15.03.2022] Disponibil:
<https://codexpenal.just.ro/laws/Cod-PenalLuxemburg-RO.html>

